

Світлана Головка,
*к. іст. н., доцент, старший науковий співробітник
відділу моніторингу та оцінювання якості загальної
середньої освіти Інституту педагогіки НАПН України*

ОСОБЛИВОСТІ ТА УМОВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ГІМНАЗІЇ

Закону України «Про освіту» (2017 р.) встановлює, що основним механізмом оцінювання результатів навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти є державна підсумкова атестація, яка може здійснюватися в різних формах, зокрема й у формі зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО). Тобто, ЗНО може бути реалізоване по завершенню будь-якого рівня освіти (крім рівня початкової освіти) як механізм переходу здобувача з одного рівня на інший на конкурсній основі [1].

Таким чином, актуальною є проблема розроблення методології та технології реалізації державної підсумкової атестації здобувачів рівня базової середньої освіти у формі незалежного зовнішнього оцінювання, зокрема, в контексті нової моделі, яка передбачає можливість для випускника гімназії здобуття профільної середньої освіти в ліцеї за двома спрямуваннями: академічним та професійним. Успішне запровадження ЗНО здобувачів базової освіти пов'язане із вирішенням низки проблем: методологічних, правових, економічних, організаційно-педагогічних, технологічних.

Зокрема, потребує дослідження аспект співвідношення основних функцій ЗНО випускників гімназії (як інструменту оцінювання освітніх результатів за рівень загальної середньої освіти та індикатора показників, що підтверджують відповідність рівня академічної та інтелектуальної підготовки абітурієнта до напрямку подальшого навчання в профільній школі).

Потребують унормування процедури реалізації ЗНО на рівні базової загальної середньої освіти. Залишається актуальним

питання порушення конституційного права випускників гімназії на гарантоване державою здобуття повної загальної середньої освіти. Необхідно визначити дієві механізми його фінансування та матеріально-технічного забезпечення процедур проведення. У цьому контексті важливе значення має ухвалення нової редакції Закону України «Про загальну середню освіту». Новий формат проведення ДПА випускників гімназії зумовлює необхідність розроблення відповідного інструментарію, який враховує особливості цієї освітньо-вікової групи. Не менш важливою є і підготовка всіх учасників ЗНО – учнів, учителів, експертів [2]. Потрібно враховувати також, що для учнів цієї вікової групи проблемним є і перспектива переведення за результатами ЗНО до ліцею, що розташований в іншому місці. Це викликатиме неоднозначну оцінку з боку батьків. Запровадження ЗНО, зокрема, в тестовій формі як найбільш об'єктивного інструменту оцінювання, зменшує протепитому вагу педагога гімназії у формуванні підсумкової оцінки учня. При цьому актуалізується проблема, з якою зустрічається профільна школа – у випускному класі освітній процес іноді орієнтується виключно на підготовку до ЗНО.

Разом із тим, ЗНО на завершальному етапі здобуття базової середньої освіти може стати не тільки важливим інструментом моніторингу навчальних досягнень учнів, а й забезпечити більш усвідомлений вибір учнями спрямування профільної освіти.

Список використаних джерел

1. Про освіту: Закон України // Законодавство України.- 2017.- № 38-39.- [Електронний ресурс]: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Головка С.Г. Особливості та перспективи розбудови нормативно-правового забезпечення зовнішнього незалежного оцінювання в Україні / С.Г. Головка // Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право». – К.: НАУ, 2018. – №4(49). – С. 64-73.